

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta: Ondřej Kaše
Název diplomové práce: Gramatická a logická shoda podmětu a přísudku u kolektiv
(*Grammatical and Notional S-V Concord in Collective Nouns*)
Vedoucí diplomové práce: PhDr. Vladislav Smolka, Ph.D.
Oponent diplomové práce: Mgr. Ludmila Zemková, Ph.D.

- I. Cíl práce a jeho naplnění:
1. Cíl práce byl stanoven a naplněn v souladu s tématem
 2. Cíl práce byl naplněn s drobnými nedostatky
 3. Cíl práce byl adekvátní, ale jen částečně naplněn
 4. Stanovený cíl nebyl naplněn
- II. Struktura práce:
1. Logická, jasná a přehledná
 2. Přiměřená
 3. Uspokojivá
 4. Nevhodná
- III. Práce s literaturou:
1. Výborná: zvoleny a použity vhodné prameny v patřičném rozsahu, přesná práce s citacemi, kritická analýza zdrojů
 2. Velmi dobrá práce s adekvátními prameny v patřičném rozsahu
 3. Průměrná práce s literaturou
 4. Slabá, chybná nebo nedostačující
- IV. Prezentace a interpretace dat:
1. Systematická, logická prezentace, originální a důsledná interpretace
 2. Velmi dobrá prezentace dat, úspěšný pokus o jejich interpretaci
 3. Uspokojivá prezentace i interpretace dat
 4. Neodpovídající prezentace, nedostatečná analýza výsledků
- V. Formální stránka:
1. Odpovídá všem stanoveným požadavkům
 2. Obsahuje drobné formální chyby
 3. Nesplňuje některé zásadní požadavky
 4. Nesplňuje většinu stanovených požadavků

VI. Jazyková úroveň práce:

1. Výborná
2. Velmi dobrá
3. Dobrá
4. Podprůměrná

VII. Náročnost zpracování tématu:

1. Velmi vysoká
2. Vysoká
3. Střední
4. Nízká

VIII. Přínosy práce:

1. Originální zpracování a názory, předkládá nová zjištění
2. Práce je v daném oboru přínosná, ale neobsahuje originální a nová zjištění
3. Průměrné, omezené využití výsledků práce
4. Nedostatečné, práce nemá jasný přínos pro obor

Vyjádření vedoucího diplomové práce:

Relativně stručná česky psaná diplomová práce zkoumá současný stav užívání singulárové či plurálové shody přísudku s podmětem tvořeným kolektivním substantivem. Jedná se o jednu z oblastí anglické gramatiky, kde se projevuje jistá rozkolísanost a současně působení odlišných, často protichůdných principů. Jedná se tedy o oblast potenciálně obtížnou pro nerodilé mluvčí angličtiny (v daném případě pro rodilé mluvčí češtiny), a analýza autentického současného úzu je tedy velmi potřebná a přínosná.

V teoretické části autor vymezuje základní pojmy, s nimiž se ve výzkumu pracuje: předkládá sémantickou charakteristiku kolektiv a jejich klasifikaci, a uvádí principy číselné shody podmětu a přísudku, jak jsou popsány v klíčových gramatikách anglického jazyka. Na základě poznatků načerpaných z odborné literatury formuluje hypotézy, které následně ověřuje excerpcí autentických příkladů. První hypotéza je obecného charakteru: v souladu s odbornou literaturou předpokládá, že shoda se v řadě případů odvíjí od pojetí kolektiva buď jak jediného celku (singulárová shoda), nebo jako souboru jednotlivých entit (plurálová shoda); další dvě hypotézy jsou specificky zaměřené na konkrétní kolektiva, u nichž předpokládají inherentní preferenci singulárové či plurálové shody.

Ve výzkumné části autor dovedně využívá několika korpusů dostupných na internetu (WebCorp, BNC, WebCorp Linguist's Search Engine) k vyhledání a kvantitativnímu vyhodnocení autentických výskytů 34 vybraných kolektiv ve funkci podmětu. Výsledky jsou prezentovány formou přehledných grafů zachycujících rozložení singulárových a plurálových forem v jednotlivých dílčích korpusech. Kromě grafického a číselného vyjádření proporcí singulárové a plurálové shody navíc autor uvádí příklady užití kolektiv v autentických větách. Z průzkumu vyplynulo, že zhruba 70% kolektiv vykazuje výraznou preferenci singulárové shody, dalších 15% inklinuje k plurálové shodě a zbylá vybraná kolektiva nevykazují zřetelnou preferenci z hlediska frekvence singuláru či plurálu.

Vzhledem k tomu, že vyhledávací nástroje u použitých korpusů eliminují některé opakující se výskyty kolektivních podmětů a výsledný počet získaných příkladů je někdy relativně nízký, přikročil autor k ověření výsledků u 9 vybraných kolektiv vyhledáním většího počtu výskytů v British National Corpus. Toto ověření má svá úskalí, jichž si je autor práce vědom. Tím základním je, že zatímco BNC zachycuje pouze britský úzus, u ostatních korpusů nejsou získané příklady rozlišené podle geografické varianty. Dalším omezením je, že v BNC

se vyskytují pouze vybrané zdrojové texty, kdežto v ostatních korpusech se mohou vyskytnout i příklady, jejichž autory nejsou nutně rodilí mluvčí angličtiny.

Důležitým zjištěním, které vyplynulo z výzkumu, je, že první obecná hypotéza o volbě singuláru na základě pojetí kolektiva buď jako jednoho celku, nebo jako souhrnu jednotlivin, je sice správná, ale v praxi nepříliš dobře aplikovatelná, a je do značné míry ovlivněna subjektivním pojetím uživatele. Jako doklad tohoto tvrzení autor uvádí odlišné proporce shody u sémanticky obdobných kolektiv (*majority x minority, army x police*). Druhá hypotéza o výlučném užívání plurálu v britské angličtině se substantivy *police, vermin, folk, cattle* se potvrdila částečně, výjimkou je v tomto smyslu substantivum *police*, a do určité míry a z odlišných důvodů, také *vermin*. Třetí hypotéza o principech shody u substantiva *couple* byla výzkumem potvrzena v zásadě v nezměněném znění.

Práce je psána kultivovaným jazykem odpovídajícím standardům diplomové práce, má logickou a přehlednou strukturu a vyniká přehledností grafů zachycujících proporce singuláru a plurálu u jednotlivých kolektiv.

Z těchto důvodů hodnotím práci známkou **výborně**.

Navrhovaná známka: výborně

Otázky k obhajobě:

Co vyplývá z výsledků výzkumu pro výuku dané problematiky v hodinách angličtiny jako cizího jazyka?

Jak si vysvětlujete neúplné potvrzení hypotézy č. 2 u substantiv *police* a *vermin* v ověřovacím výzkumu?

Jak souvisí míra detailnosti popisu jazykových jevů s aplikovatelností pravidel?

Na základě příkladů z Vašeho výzkumu se pokuste zhodnotit, do jaké míry je problematika číselné shody podmětu a přísudku v angličtině popsitelná formou obecných pravidel, a do jaké míry se tu uplatňuje úzus.

Podpis vedoucího diplomové práce:

Datum: 20.8.2015